

Tyrimas: kylančių atlyginimų iš emigracijos parvilioti lietuviai į vietos savivaldybes kreiptis neskuba

Vis daugiau lietuvių iš užsienio namo sugrąžina augantys atlyginimai bei šeimyninės aplinkybės. Apklausos rodo, kad apie grįžimą pagalvoja dauguma, tačiau rimtai tam ruošiasi tik penktadalis grįžtančiųjų. Reintegracijos dažnai susiduriama su informacijos trūkumu, ypač savivaldybių lygmeniu. Pasigendama aiškios, koordinuotos informacijos apie finansinę paramą, bendrą veiksmų seką grįžus į Lietuvą, pagalbą neįgaliems asmenims.

[PASAULIOLIETUVIS.LT](https://pasauliolietuvius.lt)

Tarptautinės migracijos organizacijos (IOM Lietuva) užsakymu rinkos tyrimų bendrovė „Spinter tyrimai“ 2023 m. spalio-lapkričio mėn. atliko kiekybinį tyrimą ir apklausė 111 užsienyje bent trejus metus gyvenusių ir į Lietuvą grįžusių respondentų.

„Stengiamės jausti grįžtančiųjų „pulsą“, – kalba IOM Lietuva veikiančio Migracijos informacijos centro (MIC) „Renkuosi Lietuvą“ vadovė Edita Urbanovič, – šiemet iš emigracijos jau grįžo virš 20 tūkstančių lietuvių, o kylantys projekto konsultacijų rodikliai signalizuoja, kad pagalba ieškant informacijos, įsikuriant Lietuvoje ir klaidžiojant lietuviškų institucijų labirintuose yra kaip niekad reikalinga. Šiuo tyrimu siekėme išsiaiškinti, kaip sugrįžusiems sekasi integruotis, kokie iššūkiai kyla, kiek laiko trunka būtiniausių reikalų susitvarkymas“.

Didelė dalis grįžtančiųjų (29%) grįžimo priežastimi nurodo augančius atlyginimus - anot respondentų, pajamų skirtumas tarp Lietuvos ir kitų vakarų valstybių nebėra toks didelis, kad dėl to vertėtų emigruoti. Nemažai lietuvių grįžta ir dėl šeimyninių aplinkybių (tokią priežastį dažniausiai nurodo moterys) arba nepripažinimo priėmimo svetimoms kultūroms. Daugiau nei pusė apklaustųjų (53%) emigranto duonos ragavo daugiau nei vieną kartą. Daugiau nei 3 kartus į užsienį vykę dažniau nurodė vyresni nei 40 m. amžiaus vyrai, turintys vidurinį išsimokslinimą.

GRĮŽIMO Į LIETUVĄ PRIEŽASTYS

Kokios pagrindinės priežastys lėmė, kad grįžote gyventi į Lietuvą?

*galimi keli atsakymai, suma viršija 100%

„Emigracijos bangos prasidėjo vos atgavus nepriklausomybę – natūralu, kad atsivėrus sienoms žmonės ėmė dairytis į užsienio šalis ieškodami didesnių pajamų, geresnės gyvenimo kokybės. Dabar jau stebime džiuginančias tendencijas – grįžtančių lietuvių ketvirti metai iš eilės yra daugiau nei išvykstančių ir nemaža dalis įsivertina, kad atlyginimų skirtumas nebėra toks žymus ir kardinaliai keičiantis finansinę darbuotojo situaciją. Svarbu ir tai, kad užsienyje dažnas jaučiasi net po gana ilgo laiko nepritampantis – ir čia figūruoja kur kas daugiau veiksmų nei vien kalbos barjeras. Svetimumo jausmą sustiprina ir kultūriniai skirtumai, darbas ne pagal turimą specialybę.“ – E. Urbanovič.

Daugiausiai pastangų reikalauja darbo paieškos

Grįžusieji į Lietuvą kaip didžiausią iššūkį nurodo darbo paiešką. Anot tyrimo rezultatų, daugiausia laiko grįžus užtrunka susirasti darbą – apie tris mėnesius. Turint omenyje, kad prie pagrindinių sunkumų respondentai nurodo ir mažesnius atlyginimus, kylančias kainas, natūralu, kad į šį aspektą grįžtantieji žiūri atsakingai ir tinkamo darbo ieško ilgiau. Skalėje nuo 1 (labai paprasta) iki 10 (labai sudėtinga) darbo paieška vidutiniškai vertinama 5.94.

Užtrunka ir mokyklos/ikimokyklinio ugdymo įstaigos paieškos. Būsto paieška, įsikūrimas taip pat vertinami kaip vieni iš sudėtingiausių grįžimo aspektų (5.38, 5.26 balo).

O štai grįžusių vaikų kalbos barjeras mokyklose, kaip ir apklaustųjų socialinė – kultūrinė adaptacija vertinant tyrimo rezultatus nepateko tarp sudėtingiausių grįžimo aspektų (4.79 balo). Panašu, kad sugrįžtantieji iš emigracijos sociokultūrinėje aplinkoje prisitaiko nesunkiai.

PAGRINDINIAI SUNKUMAI SUSIJĘ SU GRĮŽIMU Į LIETUVĄ

Su kokiais pagrindiniais sunkumais ar problemomis susidūrėte grįždami į Lietuvą?

*galimi keli atsakymai, suma viršija 100%

Pasigendama aiškiai suprantamos informacijos

Kur ieškoti atsakymų į aktualiausius grįžimo klausimus? Čia pirmąją „Renkuosi Lietuvą“ – su kitomis šioje srityje veikiančiomis iniciatyvomis, MIC „Renkuosi Lietuvą“ įvardinamas kaip žinomiausias projektas, kurį atpažįsta daugiau nei pusė respondentų.

Į vietinę savivaldybę iš emigracijos grįžę kreiptis neskuba. Tik 17% apklaustųjų nurodė bendravę su savivaldybe grįžimo klausimais. Didžiausia išskylanti problema – informacijos trūkumas, jos nekoordinavimas. Kaip pastebi MIC „Renkuosi Lietuvą“ konsultantai, pasikartojantys skambučiai yra iš sugrįžusių neįgalumą turinčių lietuvių, kurie priversti blaškytis tarp skirtingų institucijų, aiškintis, kokia parama jiems priklauso, kaip nustatomas neįgalumo lygis. Klausimų iškyla ir jaunoms šeimoms, besidominčioms subsidijomis būstui, Visgi tyrimas rodo ir tai, kad dauguma besikreipiančių į savivaldybę vienokią ar kitokią pagalbą ir atsakymus į savo klausimus gauna, pusė apklaustųjų suteiktas paslaugas vertina teigiamai.

SUGRĮŽIMO Į LIETUVĄ ASPEKTŲ SUDĖTINGUMO VERTINIMAS

Kiek sudėtingi Jums buvo skirtingi sugrįžimo į Lietuvą aspektai?

1

5,94 / 10

Darbo paieška / nuosavo verslo kūrimas

2

5,38 / 10

Tinkamos mokyklos ar ikimokyklinio ugdymo įstaigos paieška

3

5,26 / 10

Būsto paieška, įsikūrimas

5,23

Socialinių ryšių su draugais atkūrimas, bendravimas

5,22

Vaikų socialinių ryšių atkūrimas, draugysčių užmezgimas

5,17

Šeimos gydytojo paieška ir registracija

5,14

Formalios grįžimo procedūros, prisiregistravimas gyvenamojoje vietoje

4,91

Informacijos apie grįžimą į Lietuvą paieška

4,79

Socialinė - kultūrinė adaptacija

4,79

Kalbos problemos vaikams mokykloje

*Vertinama skalėje nuo 1 iki 10, kur 1 reiškia „labai paprasta/ pastangų nepareikalavo“, o 10 „labai sudėtinga/pareikalavo daug laiko ir (ar) pastangų“

Ar galima grįžti iš emigracijos tam nesiruošiant?

Nors ne vienerius metus apklausų rezultatai rodo, kad didžioji dauguma užsienyje gyvenančių lietuvių galvoja apie grįžimą, tyrimas atskleidžia, kad tik 19% atsakingai tam ruošiasi. „Pasiruošimo svarbą akcentuojame visada, kalbėdami su į mus besikreipiančiais. Atvejų yra įvairių – tikriausiai kiekvienam tenka užsisakyti keletą pažymų, susiplanuoti kraustymąsi, galbūt susitvarkyti augintinio kelionės dokumentus, pradėti darbo paieškas dar esant užsienyje, o štai grįžtantiems su vaikais reikia iš anksto pradėti bendravimą su mokyklomis, aptarti būsimą mokymosi planą, galbūt netgi suskubti juos mokyti lietuvių kalbos, – teigia MIC „Renkuosi Lietuvą“ komunikacijos koordinatorė Ramunė Kochanauskaitė. – Ar galima grįžti spontaniškai, visai nesiruošiant? Žinoma. Bet ar ne geriau būtų sumažinti stresą sau ir visai šeimai pradėjus planuoti tokį didelį pokytį iš anksto?“

Tyrimo

nuoroda:

https://www.renkuosilietuva.lt/file/repository/Ataskaita_IOM_grize_emigrantai_23_10_1_PPTX_2_.pdf

Pranešimas žiniasklaidai

www.renkuosilietuva.lt